

Praha 4. 8. 2014

21

Činnost oboru alergologie a klinické imunologie v roce 2013

Activity in branch of allergology and clinical immunology in 2013

Souhrn

Tato aktuální informace uvádí počet ordinací a jejich personální zabezpečení, dále počty ošetření (vyšetření) a počty léčených pacientů. Dává přehled o počtu léčených pacientů na vybrané diagnózy v České republice v roce 2013.

Summary

This Topical Information presents the number of consultation rooms, number of health personnel involved, number of examinations (treatments) and numbers of treated patients. It gives an overview of treated patients for selected diagnoses in the Czech Republic in 2013.

Údaje v této aktuální informaci vycházejí ze sběru dat, který prostřednictvím výkazu o činnosti poskytovatele zdravotních služeb pro obor alergologie a klinické imunologie každoročně probíhá v rámci Programu statistických zjišťování Ministerstva zdravotnictví. Zpravodajskou jednotkou je v této oblasti každá ordinace, včetně ambulantních částí nemocnic, bez ohledu na jejich zřizovatele.

Za rok 2013 odevzdalo výkaz celkem 427 pracovišť. Počet zahrnutých jednotek se sice meziročně zvýšil o 16, ale zároveň vzrostl i celkový počet subjektů, které měly výkaz vyplnit. Návratnost výkazu 95 % se tak zhruba pohybovala na úrovni předchozího roku 2012, kdy odevzdanost činila 94 %. K 31. 12. 2013 poskytovalo zdravotní péči ve sledovaném oboru 637 lékařů a 702 zdravotnických pracovníků nelékařů s odbornou způsobilostí (ZPBD), oba údaje se týkají počtu fyzických osob. V přepočtu na úvazky (průměrné roční přepočtené počty včetně smluvních pracovníků) se jednalo o 455,07 lékařů a 571,39 ZPBD. Průměrně na 1 pracoviště připadalo 1,07 úvazku lékaře.

Během sledovaného roku 2013 bylo v ordinacích provedeno 2 245 561 ošetření-vyšetření (2 271 tisíc v roce 2012), což v přepočtu na jeden úvazek lékaře představuje průměrně 4 935 ošetření (5 181 v roce 2012). Tento ukazatel úzce souvisí s personálním zajištěním dané lokality. Z pohledu jednotlivých krajů bylo nejvíce ošetření vzhledem k úvazku lékaře vykázáno, stejně jako v předchozích letech, v kraji Jihočeském (6 997). Naopak nejmenší počet výkonů na 1 úvazek byl zaznamenán v Hl. m. Praze (4 162).

Na alergologických pracovištích se v roce 2013 léčilo celkem 890 915 pacientů (889 tisíc v roce 2012), z tohoto počtu 38 % tvořily děti a mladiství do 19 let. Každý pacient je zde započten pouze jednou za sledovaný rok. Jednomu léčenému pacientovi bylo poskytnuto průměrně 2,5 ošetření. V přepočtu na 1 000 obyvatel činil počet léčených pacientů 84,8 (v předchozím roce 84,6). Na 1 úvazek lékaře připadalo za sledovaný rok 1 958 léčených

pacientů (2 028 v roce 2012). Nejvíce léčených pacientů na průměrný roční úvazek lékaře vykazoval kraj Moravskoslezský (2 857), naopak v Praze dosahuje tento poměr dlouhodobě nejnižší hodnoty (1 484).

Specifickou hyposenzibilizací bylo v roce 2013 léčeno celkem 77 604 pacientů (v předchozím roce 82 tisíc) a u 22 029 pacientů byla zahájena specifická imunoterapie alergenem (21 tisíc v roce 2012). Počet provedených kožních testů se meziročně příliš nezměnil, v roce 2013 jich bylo uskutečněno 2 699 tisíc (2 628 tisíc v roce 2012).

Kromě již uvedených údajů jsou na příslušném statistickém výkaze sledování také dispenzarizovaní pacienti pro vybranou diagnózu alergických onemocnění. Ve sledovaném roce bylo na odděleních alergologie léčeno pro určitou diagnózu celkově 936 906 pacientů, z toho 48 % osob bylo ve věku do 19 let.

Z dispenzarizovaných osob pro vybranou diagnózu trpělo nejvíce pacientů pollinosou: ve věkové skupině 0 až 19 let to bylo 75 nemocných na tisíc dětí a dorostu, ve skupině 20letých a starších 21 pacientů na 1 000 osob ve věku 20+. Druhým nejčastějším onemocněním bylo astma. Pacientů do 19 let se s touto nemocí potýkalo 69 z tisíce dětí a dorostu, u osob starších 20ti let se astma vyskytovalo u 19 z 1 000 obyvatel ve věku 20+. Třetí nejvýznamnější diagnózou léčenou v alergologických ordinacích byla stálá alergická rýma. Nemocné do 19 let postihovala v 38 případech z 1 tisíce dětí a dorostu, osoby starší 20ti let pak v 11 případech z tisíce osob příslušné věkové kategorie. Z dalších sledovaných diagnóz byl pak zaznamenán častější výskyt atopické dermatitidy ve věkové kategorii 0–19 let, a to v počtu 27 onemocnění na 1 000 osob této věkové kategorie. Toto onemocnění se u dospělých (20+) v takové míře nevyskytuje (3,5/1 000 obyvatel dané věkové skupiny).

Vedle výše zmíněných onemocnění se na výkaze pro obor alergologie a klinické imunologie sledují další diagnózy, které svým výskytem nejsou tak významné. Jedná se o imunodeficienci s převahou poruch protilátek (Dg. D80), běžnou variabilní imunodeficienci (Dg. D83), Wegenerovu granulomatózu a jiné nekrotizující vaskulopatie (Dg. M31), systémový lupus erythematosus (Dg. M32), dermatomyositis (Dg. M33), Sjögrenův syndrom a jiné systémové postižení pojivové tkáně (Dg. M35) a anafylaxi (Dg. T78.2). Souhrnně byla uvedená onemocnění zjištěna u 4,7 pacientů/1 000 obyvatel.

Ve věkové skupině do 19ti let se 220 dětí a dorostu z 1 000 léčí s některým ze sledovaných alergických onemocnění. Z tisíce osob starších 20ti let se některá ze sledovaných alergických diagnóz vyskytuje u 57 pacientů.

Vypracovala: Ing. Zdeňka Nováková

Činnost pracovišť alergologie a klinické imunologie, rok 2013

Pracovníci a počty pracovišť		
Počet samostatných pracovišť		427
lékaři	fyzické osoby	637
	průměrný roční přepočtený počet (úvazek) pracovníků celkem (včetně smluvních)	455,07
ZPBD ¹⁾	fyzické osoby	702
	průměrný roční přepočtený počet (úvazek) pracovníků celkem (včetně smluvních)	571,39
Průměrný počet lékařských úvazků na 1 pracoviště		1,07

Počty konzultací a počty léčených pacientů		
Počet vyšetření	celkem	2 245 561
	na 1 000 obyvatel	213,6
	na 1 průměrný roční úvazek lékaře	4 935
	na 1 léčeného pacienta	2,5
Počet kožních testů		2 699 151
Počet léčených pacientů celkem		890 915
z toho	počet pacientů léčených specifickou hyposenzibilizací	77 604
	počet pacientů, u kterých byla zahájena individuální injekční nebo perorální specifická imunoterapie alergenem	22 029
Průměrný počet léčených pacientů na 1 000 obyvatel		84,8
Průměrný počet léčených pacientů na 1 úvazek lékaře		1 958

¹⁾ Zdravotničtí pracovníci nelékaři s odbornou způsobilostí bez odborného dohledu - § 5 až § 21a zákona č. 96/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Činnost pracovišť alergologie a klinické imunologie, rok 2013

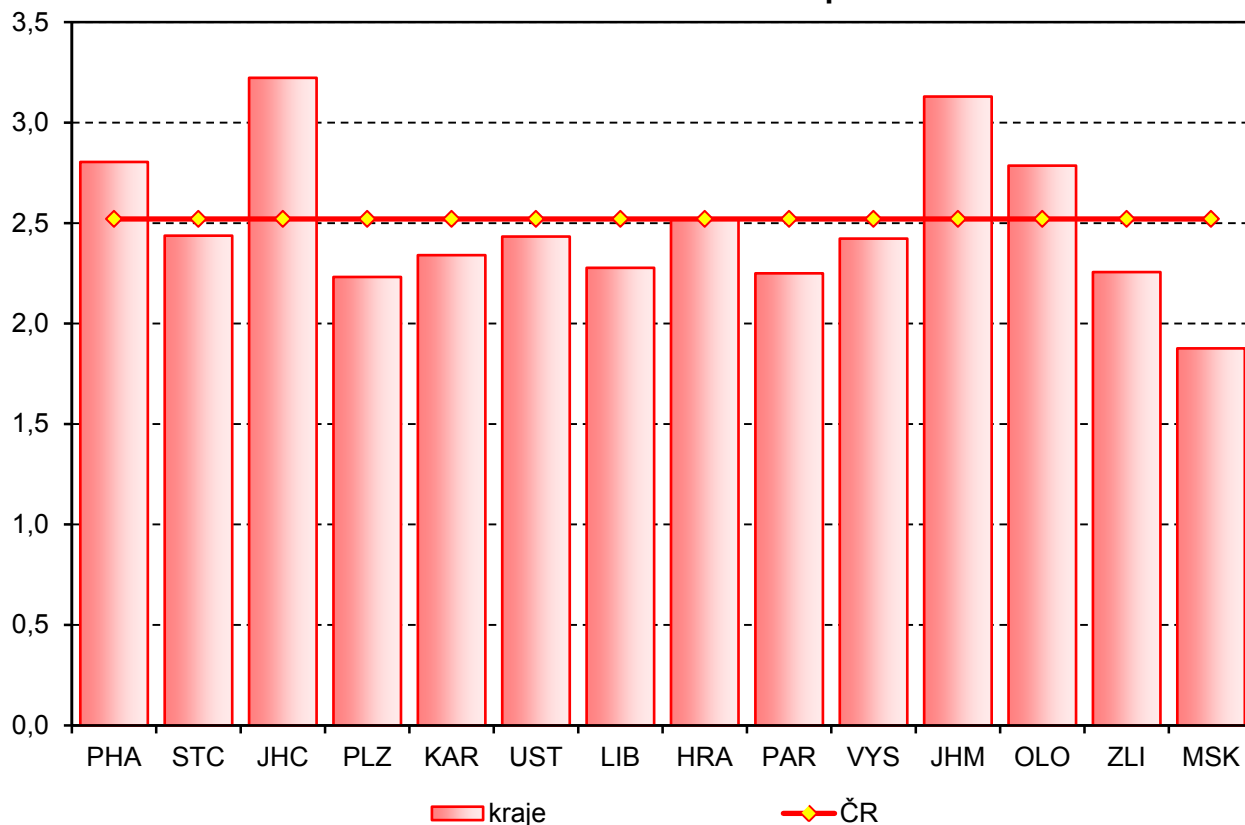
Území, kraj	Počet ZZ	Lékaři (průměrný roční přepočtený počet)	Počet ošetření		Počet léčených osob ve sledovaném roce		
			celkem	na 1 lékaře	celkem	na 1 lékaře	na 1 000 obyvatel
Hl. m. Praha	78	112,84	469 683	4 162	167 486	1 484	134,55
Středočeský	42	34,73	187 496	5 399	76 924	2 215	59,30
Jihočeský	21	15,43	107 964	6 997	33 497	2 171	52,63
Plzeňský	22	19,93	97 441	4 889	43 660	2 191	76,21
Karlovarský	10	5,77	30 898	5 355	13 202	2 288	43,86
Ústecký	35	29,95	159 527	5 326	65 568	2 189	79,40
Liberecký	20	16,68	84 948	5 093	37 301	2 236	85,07
Královéhradecký	26	27,34	135 520	4 957	53 753	1 966	97,37
Pardubický	20	13,75	58 027	4 220	25 790	1 876	50,00
Vysočina	19	17,30	104 422	6 036	43 100	2 491	84,42
Jihomoravský	43	63,26	308 603	4 878	98 600	1 559	84,38
Olomoucký	18	34,40	147 555	4 289	52 963	1 540	83,19
Zlínský	21	17,10	103 741	6 067	45 981	2 689	78,39
Moravskoslezský	52	46,59	249 736	5 360	133 090	2 857	108,74
ČR	427	455,07	2 245 561	4 935	890 915	1 958	84,76

Dispenzarizovaní pacienti pro vybranou diagnózu nebo pacienti s vybraným chronickým onemocněním, rok 2013

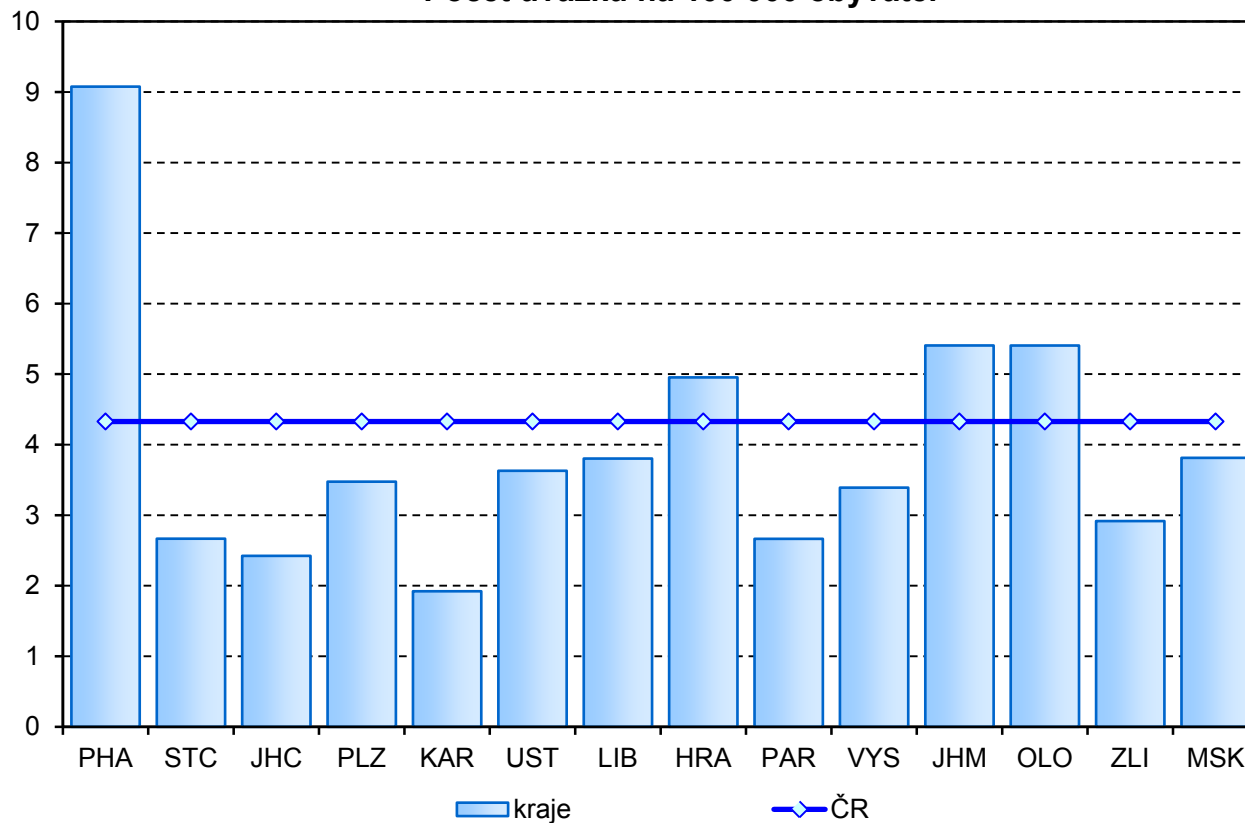
Onemocnění - vybrané diagnózy	Kód MKN-10	Celkem	věková skupina			
			0–5 let	6–14 let	15–19 let	20 let a více
atopická dermatitis	L 20.-	85 331	20 848	21 209	13 873	29 401
pollinosa	J 30.1	328 469	17 854	67 204	69 305	174 106
stálá alergická rýma	J 30.3	173 784	9 610	33 515	35 338	95 321
astma	J 45	299 762	24 208	61 436	55 396	158 722
ostatní ¹⁾	D 80.-, D 83.-, M 31. až M33., M35.-, T 78.2	49 560	8 567	8 489	5 777	26 727
na 1000 obyvatel						
atopická dermatitis	L 20.-	8,1	30,2	23,9	28,9	3,5
pollinosa	J 30.1	31,2	25,9	75,7	144,4	20,6
stálá alergická rýma	J 30.3	16,5	13,9	37,7	73,6	11,3
astma	J 45	28,5	35,1	69,2	115,4	18,8
ostatní ¹⁾	D 80.-, D 83.-, M 31. až M33., M35.-, T 78.2	4,7	12,4	9,6	12,0	3,2

¹⁾ Zahrnuta onemocnění: imunodeficience s převahou poruch protilátek, běžná variabilní imunodeficience (CVID), Wegenerova granulomatóza a jiné nekrotizující vaskulopatie, systémový lupus erythematosus, dermatomyositis, Sjögrenův syndrom a jiné systémové postižení pojivové tkáně, anafylaxe

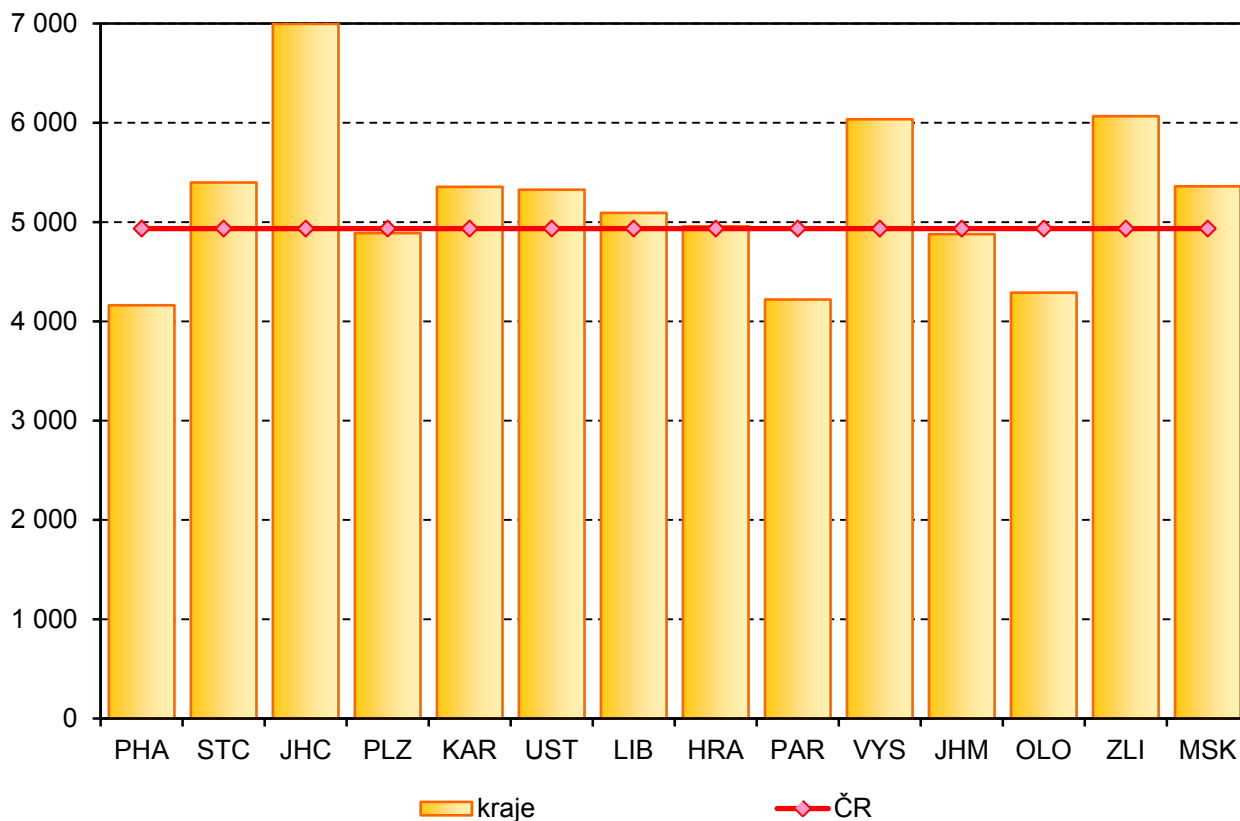
Počet konzultací na 1 léčeného pacienta

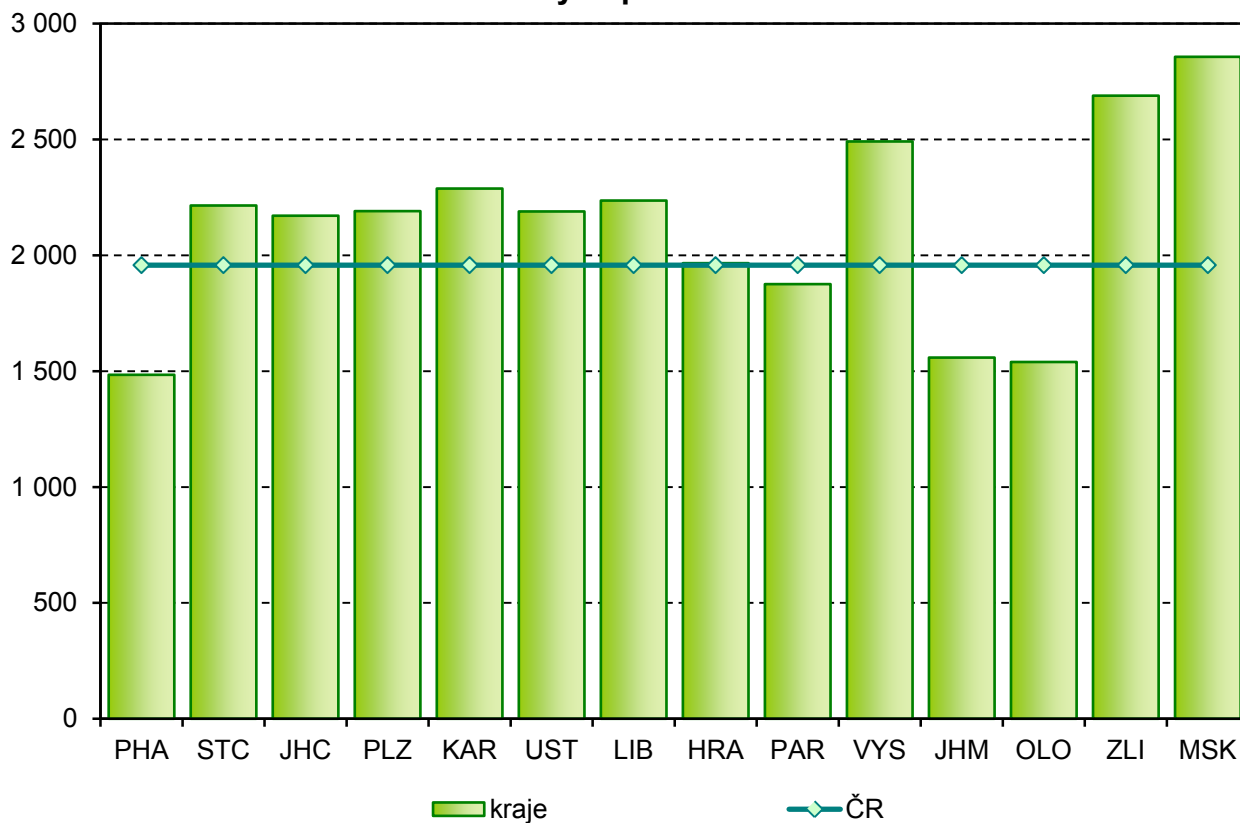
Počet úvazků na 100 000 obyvatel

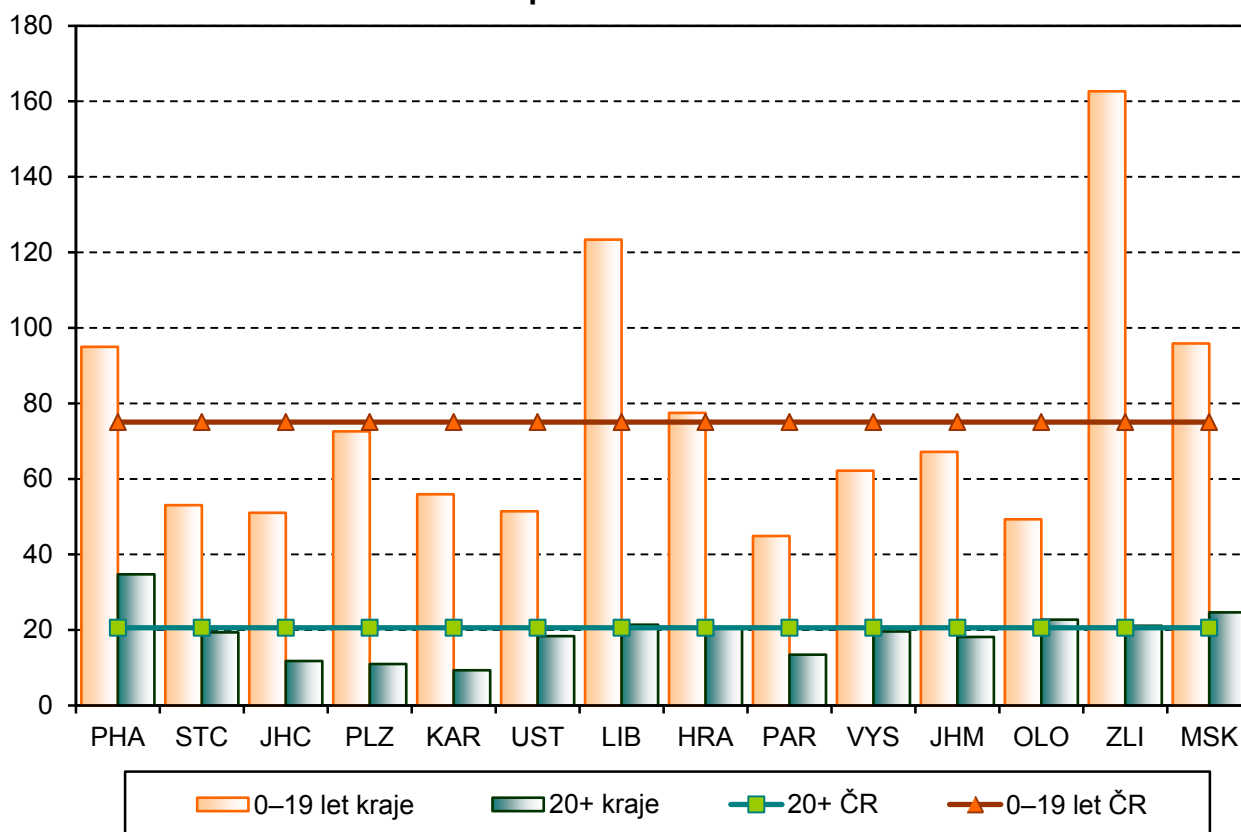
Počet konzultací na 1 lékaře

Počet léčených pacientů na 1 lékaře

Dispenzarizovaní pacienti pro pollinosu na 1 000 obyvatel příslušného věku

Dispenzarizovaní pacienti pro astma na 1 000 obyvatel příslušného věku

